

סליחות ותשעה באב - Why Do We Recite קינות And Not קינות?

תשעה באב is a unique day on the Jewish calendar. It is a תענית but unlike other fast days, we recite יום כיפור shares prohibitions with תשעה באב but it is not a day that is identified as נמרא. The cited below, provides that the rules of תפלת שחרית תפילה during תשעה באב apply to אבילות while an אבל does. So how are we to explain the themes and the character of תשעה באב?

I think that a review of the liturgy of תשעה באב will uncover the character of תשעה באב. Let us begin by asking several questions about the תפילות of תשעה באב. Why in fact do we recite סליחות and not קינות? Why do Ashkenazim not add a prayer declaring the special character of תשעה באב during each of the תפילות שנה עשרה but only do so in תפלת מנחה?

The answers to the questions will appear after we review the sources that discuss תשעה באב and if we do so by studying the sources in chronological order. We will begin with two excerpts from the תלמוד:

תלמוד בבל מסכת תענית דף ל' עמי א' – תננו רבנן: כל מצות הנוהגות באבל נוהגות בתשעה באב: אסור באכילה ובשתייה, ובסיכה ובנעילת הסנדל, ובתשמיש המטה, ואסור לקרות בתורה בנכאים ובכתובים, ולשונות במשנה בתלמוד ובמדרש ובהלכות ובאנגדות. אבל קורא הוא במקום שאינו רגיל לקרוא ושותה במקום שאינו רגיל לשנות, וקורא בקינות, באיוב ובדברים הרעים שכירמיה. ותינוקות של בית רבנן בטלין, משום שנאמר פקדיך ה' ישרים ממשמי לך.

Translation: Our Rabbis have taught: All the restrictions that apply to the mourner hold equally good of the Ninth of Av. Eating, drinking, bathing, anointing, the wearing of shoes and marital relations are forbidden thereon. It is also forbidden [thereon] to read the Law, the Prophets, and the Hagiographa or to study Mishnah, Talmud, Midrash, Halachot, or Aggadot; he may, however, read such parts of Scripture which he does not usually read and study such parts of Mishnah which he usually does not study; and he may also read Lamentations, Job and the sad parts of Jeremiah; and the school children are free from school for it is said, The precepts of the Lord are right, rejoicing the heart (i.e. studying Torah brings joy to one's heart).

This excerpt from the נמרא appears on its face to be unambiguous. Nevertheless, as we will observe, the definition of "הנוהגות באבל" underwent an expansion over the centuries and the תשעה באב of אבילות that apply to grew as well.

להבין את התפלה

The following excerpt from the **תלמוד ירושלמי** is the basis for adding a special prayer to **תשעה באב** to serve as a declaration of the special character of the day:

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת ברכות פרק ד-א"ר אחא בר יצחק בשם רבי חייא דציפוריין
יחיר בט"ב צרייך להזכיר מעין המאורע מהו אומר רחם ה' אלהינו ברחמייך הרבים ובחסדייך
הנאמנים עליינו ועל עמק ישראל ועל ירושלים עירך ועל ציון משכון כבודך ועל העיר האבילה
והחריבה וההרסה והשוממה הנתונה ביד זרים הרמוסה ביד ערייצים וירישוה לניגנות
ויחללו עובדי פסילים ולישראל עמק נתת נחלה ולזרע ישורון ירושה הורשתה כי באש
היצתה ובאש אתה עתיד לבנותה כאמור [זבריה ב ט] ואני אהיה לה נאם ה' חומת אש סביב
ולכבוד אהיה בתוכה.

Translation: R. Echa son of Yitzchok in the name of R. Chiya of Sepphoris said: an individual (during the silent Shemona Esrei) on Tisha B'Av must recite a prayer in which he declares the special character of the day. What is the wording of such a prayer? Have compassion, G-d, our G-d, in Your great mercy and Your dependable compassion, on Your nation, Israel, on Yerushalayim, Your city, on Tzion, where You rested Your honored presence, and on the city that is in mourning, in a destroyed state, broken, empty, that is in the hands of strangers, which is downtrodden by the hands of tyrants, occupied by legions, desecrated by idol worshippers while it had been intended to be the legacy to the Jewish People, and to the descendants of Yaakov and You gifted it as an inheritance. You destroyed the city by fire and through fire You plan to rebuild it as was prophesized by Zecharia (2, 9) And I will be for them a wall of fire to protect them and I will rest My Honor within it.

Four issues can be raised concerning this excerpt. First, the requirement that a prayer be added to **תשעה באב** in which a declaration of the special character of **תשעה באב** is recited is found only in the **תלמוד בבלי** and not in the **תלמוד ירושלמי**. Second, the **תשעה באב** provides that this special prayer be added to all the prayers of **תשעה באב** while Ashkenazim do so only in **תפלת מנה**. Third, the wording of this special prayer begins with the word **رحم** while Ashkenazim begin the **תפלה** with the word: **נחם**. Last, the excerpt does not provide that the **חתימת הברכה** be changed while Ashkenazim change the **מנחם ציון ובונה ירושלים** to **חתימת הברכה**.

Why would the Rabbinic leadership in Babylonia during the period of the **גמרא** not adopt the practice of adding the paragraph of **رحم** to the **ברכה** of **בונה ירושלים**? They may have viewed **תשעה באב** like the other **תעניתים** but with the additional prohibitions of **אבילות**. They then fulfilled the obligation of mentioning **מעין עניינו** during **תשעה באב** by reciting **תשעה באב** on **המאורע**. That line of reasoning may explain the position taken by the **רבנן** in **גאנזים** to recite **סליחות באב** as can be seen in the following sources:

להבין את התפלה

סדר רב עמרם גאון (הרפנס) סדר תשעה באב – ובחזרה יורד שליח צבור ומתפלל בכל התעניות, ואומר סליחות בחנון ורבה לסלוח. ועננו בין גואל לרופא. ויחיד אומרת בשום עת תפלה כמו שאומר בכל תעניות, וכן מנהג בשתי ישיבות.

Translation: During Tefilas Shacharis on Tisha B'Av the prayer leader steps forward and recites the same prayers as are said on other fast days and he adds Selichos in the Bracha of Selach Lanu and the Bracha of Aneinu between the Bracha of Go'Ail and R'Fa'Einu. An individual recites Aneinu in the Bracha of Shomeah Tefila as he does on all other fast days. That is the custom in the two Yeshivos of Babylonia.

סידור רב סעדיה גאון

וain חשש באמרייתה.

ואני רוצה לרשום בעקב זה כי סליות אחרות, י"א מהן לתשעה באב ושנים ליין בתמוז ושנים לג' בתשרי ושנים לי' בטבת ושלשה לצום המגלה ושבועה לצום פשוט כשיוחל. ואתחל ביא של ט' באב :

Translation: I want to present at this juncture 27 additional Selichos. Eleven Selichos that are appropriate for Tisha B'Av; two for the seventeenth day of Tammuz, two for the third day of Tishrei; two for the 10th day of Teves and three for Taanis Esther and seven in the event that an additional fast days are declared during the year. I will begin with the eleven Selichos for Tisha B'Av.

During that same period, we begin to see that a different view of the character of **תשעה באב** developed in **מסכת סופרים** as reflected in **ארץ ישראל**. It is in these excerpts that we find an expansion of the definition of **תשעה באב**, viz-a-vis, **אבילות**, often it reflects **מנהג גאנים** as opposed to **מנהג בבל** as is the case in these **הלכות ארץ ישראל**.

מסכתות קטנות מסכת סופרים פרק ייח', הלכה ד' – בתשעה באב, ארבעה פסוקים مثل ירמיה, המאומס מאסת את יהודה, עד כי אתה עשית את כל אלה, ושני מזמוריהם הללו, א-להים באו גויים בנחלהך (תהלים עט'), ועל נהרות בבל (תהלים קלז').

Translation: On Tisha B'Av, we begin Tefilas Maariv with four verses from the book of Yirmiyahu, (Ch. 14, 19-22) Ha'Maos Ma'Asta Es Yehudah until Ki Ata Asisa , etc. and the following two chapters of Tehillim-Elokim Ba'Oo (Ch. 79) and V'Al Niharos (Ch. 137).

מסכתות קטנות מסכת סופרים פרק ייח', הלכה ה' – יש שקורין ספר קינות עברב, ויש שמאחרין עד הבקר לאחר קריית התורה, שלאחר קריית התורה עומד אחד, וראשו מתפלש באפר, ובגדיו משלוחין, וקורא ברכיה וביללה. אם יודע הוא לתרגם מוטב, ואם לאו נותרנו למי שיודע לתרגםו בטוב, ותרגםם לפי שיבינו בו שאר העם והנשים והתינוקות,

1. It is still the custom among Sephardim to open **תשעה באב** on **תפלת ערבית** with this chapter of Tehillim.

להבין את התפלה

שהנשים חייבות לשמעו קריית ספר כאנשים², וכל שבן זכרים, וכן הן חייבות בקריאת שמע³ ובתפילה וברכת המזון ובמזווה⁴, ואם אין יודעת בלשון הקודש, מלמדין אותן בכל לשון שיכולה לשמע וללמוד. מיבן אמרו, המברך צריך שיגביה קולו משום בניו הקטנים ואשתו ובנותיו.

Translation: Some read the book of Eichah at night and some wait until after Kriyas Ha'Torah the next morning when one member of the congregation stands with his head covered in ashes and his clothing in disarray and reads the book of Eichah in a weeping and wailing manner. If he knows how to translate the reading into Aramaic that is best and if not, the translating should be done by another. He should translate in a manner that will be understood by all present including women and children because women are obligated to listen to the Torah reading just like men. They are also obligated to recite Kriyas Shema, Shemona Esrei, Birkas Hamazone and Mezuzah. If the women do not understand Hebrew, then it should be translated for them into a language that they understand. This is the basis for the rule that the person reciting a Bracha should do so loudly so that his young sons, wife and daughters can learn the Brachos from him.

מסכתות קטנות מסכת סופרים פרק יח-הלכה ט-והקורא בתשעה באב אומר ברוך דין האמת. ויש שמניחין את התורה על הקruk באסכילות שחורה, ואומרים נפלת עטרת ראשינו, וכורעין ומספידין באדם שמתו מוטל לפניו; ויש שמשனין את מקומן, ויש שיורדים מספסליהם למטה, וכולם מתפלשים באפר. ואין אומרים שלום זה לזו כל הלילה ובכל היום, עד שישלימו העם קינותיהם. בשעת הקינות, אסור לספר דבר ולצאת לחוץ, כדי שלא יפסיק לבו מן האבל, וכל שבן לשוחה עם גוי.

Translation: The one reading for the congregation on Tisha B'Av begins by saying Baruch Dayan Emes. Some follow the practice of placing the Torah on the floor over a black cover and they say: the crown on our heads has fallen. They tear Kri'A and eulogize like a person whose relative has died but has not yet been buried. Some change their seats in synagogue. Some leave their seats to sit on the floor. Everyone covers themselves with ashes. They do not greet each other either at night or during the day until they complete reciting their dirges. While reciting the dirges, it is not permitted to have conversations or to leave the synagogue so that a person does not become distracted from mourning and certainly he is forbidden to speak to a non-Jew.

אבילות מסכת סופרים פרק יח', הלכה ט' In the simple meaning of the rule stated by the **גמרא** was that the rules of **תענית דף ל' עמ' א'**; i.e. from the moment of the burial of the decedent until the end of Shiva, apply **אבילות** מסכת סופרים. **תשעה באב** expands the definition of **אבילות** to include the period from when a person first learns of the death of relative until the relative is buried. That

2. This is not a position that was accepted as the **הלכה**.

3. This position was also not accepted. **מצוות עשה שהזמן גרמה** קריית שמע. However, many women have adopted the obligation to recite קריית שמע.

4. Concerning the **מצוות** מזווה of מסכת סופרים, it is surprising that sees the need to state that women are obligated in this **מצוות**. We need to ask: on what possible basis would women have thought that they are exempt from this **מצוות**?

להבין את התפלה

period is known as **אבלות אניתות**. The expansion of the definition of can be seen first by the requirement that the **מסכת סופרים** say: **ברוך דין האמת בועל קורא** is presenting the rule that we must begin the morning of **תשעה באב** by acting as if we just received a telephone call informing us that the **בית המקדש** has been destroyed. We are to treat that news in the same manner we would treat the news that our close relative has passed. Upon hearing the news, we take on the status of **באדם שמתו מוטל לפניו**, the first phase of **אניתות, אבלות אבלות אניתות**. At some point in the day of **תשעה באב**, we transition to the second phase of **אבלות אቤלות** which begins with the burial of our close relative and continues for seven days. That we recite **תפלת שחרית** during **סליחות קינות** is a direct result of our viewing ourselves **תשעה באב** on **באדם שמתו מוטל לפניו** morning.

The two stages of mourning, from the moment of hearing of the loss of a close relative to the time of burial and the seven days after burial follow different Halachic rules. Of importance to us is the rule that from the moment of hearing of the loss of a close relative to the time of burial a person is exempt from performing positive commandments. Why? It is held that the most sorrowful period a person experiences after the loss of a relative is at the moment the person learns of the death of a relative. For those of us who have experienced hearing the news when it was totally unexpected, the experience is comparable to someone pushing a knife into your stomach. That level of sorrow does not dissipate until the relative is buried. It is also the time that expect a person to devote his full attention to preparing the deceased body for burial and to arrange for the burial. On a personal level, that time period offers us our last opportunity to perform a **חסיד** directly for our deceased relative and in the case of the loss of a parent, it is the last chance to directly perform the **כבוד אב ואם מצוה**.

It appears that it was **ארץ ישראל** in **חוזל** who first adopted an expanded definition of the word **באדם שמתו מוטל לפניו** vis-a-viz **אבל** that includes the status of **תשעה באב**. Because a person during that status is exempt from fulfilling positive commandments, he may not recite **פয়তিম סলিঘوت**. Why not? **סלאיחות** consists of three components: the recital of the **י"ג מידות**, the Thirteen Attributes of G-d, and **וידוי**. The **פয়তিম** are poems. The recital of the **תפלה** is a **י"ג מידות**. The performance of **מצות עשה** is a positive commandment. In fact it is a positive commandment that we perform each day⁵. Because we have the status of **באדם שמתו מוטל לפניו** when we first awake on morning, we are exempt from performing positive commandments and therefore do not recite **סלאיחות**. In place of reciting **סלאיחות**, we recite **קינות** and we omit the recital of the **י"ג מידות** and **וידוי**. It is therefore not surprising that the genre of **פয়ত** known as **קינה** was

5. ספר החינוך מצווה שסדר-מצוות וידוי על החטא.

להבין את התפלה

רבי אלעזר הקלייר invented in קינה and the most famous of composers, ארץ ישראל resided there.

The last Halachic sources that provide for the recital of **תשעה באב** on **סליחות** morning are the **רב סעדיה גאון** and **רב עמרם גאון** of **סידורים**. Apparently beginning with the period of the **ראשונים**, all Rabbinic authorities accepted the practice of reciting **תשעה באב** on **סליחות** and not **תשעה באב**.

Two additional positive commandments are not performed during **תפלה שחרית** on **תשעה באב**. They are **תפילין** and **טלית**. Their omission is also the result of our conducting ourselves as **אדם שמתו מוטל לפניו**.

We can further conclude that during the period of the **גאונים**, even in **בבל**, the view of **חיז'יל** towards the character of **תשעה באב** was changing. That is evident from the adoption in **בבל** during that era of the practice of inserting the prayer of **רחם** into the **תפילה** of **תפלה שחרית** during **תפילה באה** as seen in the following:

סדר רב עמרם גאון (הרפנס) סדר תשעה באב-ובתשעה באב ערבית ושרהית ומנהה
מתפלל שמונה עשרה כמו בחול, וכשמניע עד ולירושלים עירך ברחמים תשוב ובנה אותה
בנין עולם בימינו, אומר רחם ה' אלהינו עליינו ועל ירושלים עירך ועל ציון
משכן כבודך, ועל העיר הבזוייה והאבליה והשוממה, הנתונה ביד זרים הרמוסה ביד ערי צים
ויבלווה לניגנות וירשוה עובדי פסילים. ולעמדך ישראל באחבה נתה, ולזרע יעקב בירושה
הורשתה. נערה ה' אלהינו מעפרה והקיצה מארץ דודיה. נתה עליה סוכת שלוםך ננהר שלום
ובנהל שותף שלל גוים. כי אתה ה' באש הצתה ובאש אתה עתיד לבנותה, שנאמר ואני
אהיה לך נאם ה' חומת אש סביר ולבבוד אהיה בתוכה. ברוך אתה ה' מנחם ציון ובונה
ירושלים.

Translation: On Tisha B'Av during Tefilas Arvis, Shacharis and Mincha a person recites the same Shemona Esrei as on weekdays except that when he reaches the Bracha of V'L'Yerushalayim Ircha, he adds: Rachem . . .

To summarize, the **אבילות** that we are to experience on **תשעה באב** is meant to duplicate what a person experiences from the time he first learns of the death of a close relative and continues to experience through his seven days of mourning. When the transition from one form of **אבילות** to the other occurs also changed over time as we will see below.

We still need to answer the second question that we posed: why do Ashkenazim add the special prayer for **תשעה באב** that they open with the word: **נחים** only during **תשעה באב** and why do they change the opening word to **רחם** in place of **תשעה באב**. The answer that we will find will reveal a third character trait of **תשעה באב**.

להבין את התפלה

That answer can be found in the **תשעה באב** of **שחרית שמונה עשרה** as it is described in the **מהוזר קמיה דאביישונא** (נוסח רומי) published in 1541 and available at <http://hebrewbooks.org/7116>, page 370. That version of **קרובות שמונה עשרה** includes **ברכה** of every short, to be said before the **ברכה** of every **פירות** and including the **ברכה** for the **קרובה** and the **קרובות** included in this **ברכה**. At the conclusion of the **ברכה** for the **קרובה** and the **קרובות** begin. Both the **קרובות** and the **קרובה** were composed by **רב אלעזר הקלייר** to be an extension of the **ברכה** for the **קרובה** with the intent that the **קרובות** be recited as part of **חורת הש"ז**.

Here is the **ולירושלים עירך** of **ברכה** for the **קרובה**:

ומכתח לעדי קיטי וליישלים עירך ברוחם סתטוב וכנה אותה
בניעולם סהרה הביתיינו
וְקִנֵּים נָעוּ סְפִירָא גָּנָתֶם נְחַנוּ כְּרִים שׁוֹחִים לְגַנּוֹתֶם נְשָׁאָקִינָה
לְאַלְפָסְגָּנוֹתֶם נְחַפְּשָׂה אֲזִין בְּצֹוא יְשִׁיבָתָגָתֶם נְבָיאָגָבָא גָּנָתֶם רְפָאָה
פְּגָנִינֶתֶם נְשָׁקָד עַל גְּלוֹתֶם וְפָסָוּ אַטְוְגִּיסָּפְּגָנִינֶתֶם

Below is the transition from the **ברכה** of the **קרובה** to the first of **קרובה** to the **ברכה** of **שבת סרו** (scroll to the fifth line down).

פְּגָנִינֶתֶם רְכִיד יְהִיר תְּאַכֵּיד לְפָה תְּחִיה גְּרַבְּמַקְפִּיד
טְשָׁאוּי לְהַכְּבִיד וְכוֹרֵם זְתַלְוָל לְהַרְכִּיד אַלְמִי דְּיָד
חַדְרוּעַעַט מְבָסָא גְּנָתֶבֶת אַל בְּעַבְרוֹ אַמְּרִי סְפִיבָת
גְּקַעַנוֹתֶם הַגְּנוּלָגְזִירִי בְּכַבְּנָת לְכַן פְּטוֹשָׁת לְכַשְּׁבָת
שְׁבַת סְפָרוּוּ מְפִיעַי שְׁמַעַנְיָעָכְבִּי סְתִי הַשְׁטִים וְנִיְבְּעַרְמִי חַבְּרִי
סְכֹוֹתָה מְבָשְׁבָן סְסָכּוֹת דְּבִרְיִי סְכֹוֹתָה וְהַזְּבָלָגָן גְּבָרוֹת
סְפָקוּכְּפִי וְסְעַרְעַזְעַבְּרִי בְּסָלָה גְּלָאָבְרִי
נְפָלָה עַרְנָנוּ בְּחַזְוֹנְרַכְיָה אַעֲנִי חַבְתָּה דְּזָוְןָן בְּרַכְיָה
עַד פְּלָאִינְגְּלַחֲנִיה אַעֲנִי סְעַלְלָה בְּגִיאִית גְּכִיחָה
גְּאַשָּׁה וְגִיחָס וְקָרָא לְבִכְיָה וְגַם עַל אַלְהָאָנִי בְּכִיה

If you pay close attention to the opening line of the first **קרינה** for **שחרית באב** in the excerpt above, you will notice that it is a part of an alphabetical acrostic that opens with a line that represents the letter “**ס**”, when you would expect the line to represent the letter “**א**”. The line represents the letter “**ס**” because is the opening line of a **קרינה** that is an extension of the **ברכה** for the **קרובה** and the **ולירושלים עירך**. The opening line of each **קרובה** in this version of **שמונה עשרה** represents the succeeding letter in the Hebrew

6. <http://hebrewbooks.org/7116>, page 370.

להבין את התפללה

קרובה עשרה ברכה של ירושלים עירך ברכה is the 14th letter of the Hebrew alphabet; i.e. “ג.” As a result, the opening line of the קינה that extends the קרובה begins with the next letter in the Hebrew alphabet; i.e. “ד.” That answers the question why the first קינה that is recited today during תשעה באב of תפלת שחרית is an alphabetical acrostic that begins with the letter “ד.”⁷

תשעה באב composed twenty-one קינות for each day of the Three Weeks. He also composed eleven נחמות poems meant to comfort the Jewish People. They were to be recited immediately after saying the קינות. In doing so, **רבי אלעזר הקלייר** introduced the concept that time must be set aside on **תשעה באב** for ניחום. We comfort each other by remembering the promises that the רבינו של עולם made that He would bring the גאולה and we ask the רבינו של עולם to fulfill His promise as soon as possible. In the scheme composed by **רבי אלעזר הקלייר** the transition on **תשעה באב** to the period of נחמה took place during חורת הש”ז after reciting the twenty-one קינות.

Below you can view the transition from reciting קינות to reciting נחמה as found in the מהזור קמיה דאביישונא (נוסח רומא)⁸.

בצאתי ממערים	ותוצאות ותרעשה	רפה ויטואה
בצאתי טירותלטם	ובטול הפסיד	חפריזונתכלמד
בצאתי סמערים	לארכען דנגלים	שכון אוהלים
בצאתי מירשלטם	ומחנותהערלים	ארהילישטמעלים
בצאתי מסערם	וכלילוקטריה	שליחן סנירה
בצאתי טירושלטם	ווסטלופציגה	אליל ותואברת
בצאתי מסערם	ויסהור העבורה	תורה וחתעהרה
בצאתי לירוטלים	וישובנהונחה	שטוזונטטמהה
בקשו כי יפעא באת תועה וקול ופנה	בקתוב טטו וסקחת יפעא באת תועה וקול ופנה	
א	אבלים תנחים	אנבי
ב	אנכי אונחים	אנבי אוובטבאהרוועיס
ג	אנחים ורעיס	בשבעה ושמנה
ד	תשוד אנטה	כט אינ אונחים
ה	לא אונחים	זולט' כבטיביאת ער
ו	סאוד לו הער	גלה לילא תאנבל
ז	זבריאבל	דססונגסטעטכע
ח	ויה קפ אלכע	רביר איך ינחים
ט	ולא אונחים	

7. The קינות were originally composed to be recited as part of חורת הש”ז. The קינות were later moved to after חורת הש”ז because people were leaving before the completion of the recital of קינות and were not staying until the end of הש”ז.
 8. <http://hebrewbooks.org/7116>, page 391.

להבין את התפלה

I would be remiss if I did not include an excerpt from the following well known פיוט של נחמה⁹ in which רבי אלעזר הקליר describes what will take place month to month during the year that the משיח arrives. In the excerpt, seen below, he provides that the משיח will arrive in the month of עדת קרח; ניסן will be brought back to life in the month of אידר and the דור המדבר will be brought back to life in the month of סיון.

כּוֹמִים
חַסֵּס וּבָעֵת הַהִיא, בְּחִזְרַת הַרְאָשׁוֹן הַזֶּה חֲדָרְשָׁנִים אֲפָנִים
בְּאַרְבָּעָה עֲשָׂר יְמִים מִנְחָם בְּנֵעֶמֶד לְפָתָח אֶת אַבָּא. בְּגַעַת
אַרְבָּלִי צַפְּחָה טוֹבוֹ בְּנֵרִי גִּיקְשָׁי כְּתַבְּחוֹתָבוֹ.
בִּיטִּים הַחֲסָס וּבָעֵת הַהִיא בְּחִדְשַׁת הַשְׁנִי הַוְאָחָת אֲרִי. נְנוּוּם גַּלְוְּבָנָעָם
שְׁקָפְטִים תָּעַלְהָ עֲתָה קָרְחַלְעַזְנָן כְּלַשְׁכָּטִים. דְּגַלְיָאָסְפִּיהִי סְקָלְטִים.
פֻּעָּרְבּוֹת סְוָאָבְּ עַרְנָחָל הַשְׁטָטִים,
כִּיטִּים הַחָס וּבָעֵת הַהִיא בְּחִדְשַׁת הַשְׁלִילִי הַזֶּה תְּלִשְׁ סְיַעַנְהָם יְקוּמוּ אֲשֶׁר בָּתוּ
בְּפָנָהָר. וּבְעַשְׂרֵה לְבָחָתּוֹת יְיַעַבְרִי. וּבְרַאשְׁיְדָרִים יְהִי פָּסָתְכָר. יְחַרְבּ
הַאֲרִזְיָסְוָדְרוֹ יְדָבָר.

פסוקים closes the section of **נחמה** and the recital of **רבי אלעזר הקלייר**. **מנחם ציון עירו ואבלי עמו ובונה ירושלם** is changed to **התימת הברכה**. See the excerpt below:¹⁰

רחסם – אלינו עליינו ועל ישראל ערך ועל ירושלים עידך ועל ציון מסכן כבוד ועל העיר האבלה החרבה והושטפה הנטהנה כיורויס הרוסזה בקב עליים יבלעה לינויות וירשה עזבריפסיליס וליטראל ערך נחתה ולירע יעקב רשותה נארת אלינו עטפרה והקיצה חטא רזיה נהטה עלייה קנאר שלום ובנהל שוטה קבור גום כי באש העצחה ובאש אתה עתיד לבנותה כאמרונו אני אהיה לך נאם חותמת אש טביב ולבבוד אהיה בחותכת בא' טנים ציון עירוזאబיל עפו ובוניה ירושלם

נהמה of פיווטים with תשעה באב of תפילה רביעית הקליר ended the special form of אבילה known as אבילות signifies his opinion that we transition from the form of אבילה in the middle of reciting the ברכה of שבעה אבילות to the form of מوطל לפניו ולירושלים עירך during the recital of נחמה of פיווטים signify that a transition has occurred? It is a comfort to those who are in the midst of the שבעה אבילות מצוה.

⁹. <http://hebrewbooks.org/7116>, page 392.

10. <http://hebrewbooks.org/7116>, page 395.

להבין את התפלה

while we are prohibited from performing the ניחום אבילים מצוה for those who have the status of בָּאָדָם שְׁמַתּו מָוֶטֶל לִפְנֵיו¹¹. Why are we prohibited from performing the ניחום אבילים מצוה for those who have the status of בָּאָדָם שְׁמַתּו מָוֶטֶל לִפְנֵיו? Because while a person has the status of בָּאָדָם שְׁמַתּו מָוֶטֶל לִפְנֵיו, he does not have the state of mind to accept comfort and to be comforted thereby. He is so immersed in his sorrow and in his preparations to bury his deceased relative that sharing words of comfort with him does nothing to improve his state of mind. It is only after the burial of the deceased relative that words of comfort become meaningful for the mourner.

Today we do not recite the תפלת שחרית during נחמה of פיויטים so as part of נחמה. It would appear that it is universally accepted today that the transition from the form of אבילות to the form of בָּאָדָם שְׁמַתּו מָוֶטֶל לִפְנֵיו known as תפלת מנחה takes place after חצות during תפילה and טלית, midday. That is why we don't recite תפלת מנחה because at the time set to recite תפלת מנחה we are once again obligated to perform all positive commandments. It is also the time in which we have the state of mind necessary to accept words of comfort. That Ashkenazim change the opening word of the special prayer for נחם to תשעה באב reflects that Ashkenazim accept that the day of תשעה באב is divided between the two forms of אבילות and that the additional prayer of תשעה באב for נחם is a request that G-d comfort us. As a result, the prayer cannot be said until the transition in status of אבילות takes place so that the words of comfort can be meaningful. Since the key theme to the extra prayer is נחם ציון ובונה ירושלים to חתימת הברכה of נחמה, we must change the wording of the blessing.

The last question we need to answer is why רבי אלעזר הקליר felt that it was necessary to recite words of נחמה on תשעה באב. The following source provides the answer:

אורחות חיים חלק א הלכות תשעה באב – אך מנהג קדום שהנשים רוחצות ראשן מן המנחה ולמעלה ביום ט' באב והזקנים הראשונים ז"ל הנחינו זה ועשו סמק לדבר זה על מה שאמרו בהגדה כי המשיח נולד ביום ט'ב וכמו שעשו כבר לחורבן ולאבלות בן צרייך לעשות הזוכר לנואל ולמנחם כדי שלא להתייחסמן הנואלה. וזה האות לא הוצרך רק לנשים וכיוצא בהן שהן חולשי הדעת אבל אנחנו כלנו מאמינים בני מאמינו' ובתוחים בנחמות הכרובות שנויות ומשולשות בספר הנבאים אך הנשים שאינן יודעות ספר צריכות חזק:

Translation: It is a long standing custom that women wash their heads on Tisha B'Av after the onset of the earliest time to recite Tefilas Mincha. Our early elders allowed this practice and based their opinions on

11. It is expressed as follows in פרקי אבות:

משנה מסכת אבות פרק ד, משנה יח – רבי שמעון בן אלעזר אומר אל תרצה את חברך בשעה כעסו ואל תנחמו בשעה שמתו מוטל לפניו.

Translation: R. Shimon son of R. Elazar said: do not attempt to mollify your friend when he is in a state of anger and do not attempt to comfort a mourner during the time between when he learns of the death of a close relative and the time he buries that relative.

להבין את התפלה

what is said in the Midrash that the Moschiach was born on Tisha B'Av. That means that just as we commemorate the destruction of the Beis Hamikdash through mourning, we must also commemorate that Tisha B'Av is the birth date of our redeemer and the one who will bring us comfort. We do so in order that we do not abandon hope that the ultimate redemption will occur. This reminder was needed for women who are not as knowledgeable but we, men, are believers, the sons of believers. We are firm in our belief that the promises that comfort will arrive in the form of the Moschaich written in the books of scripture and the books of the prophets but women who are not as familiar with the writings of the prophets and the scriptures need to perform an act that strengthens their belief in the coming of the Moschiach.

The key words in the above source are: **כדי שלא להתייחס מן הנאולה**: in order that we do not abandon hope that the ultimate redemption will occur. The concept of **יאווש**, losing hope, is a very powerful but destructive concept not only to Judaism but for individuals as well. Those who lose hope are prone to suicide or as we have seen in our day and age, to committing mass murder. **הוזיל** felt that it would be psychologically corrosive if all we did on **בַּיִת הַמִּקְדָּשׁ תְּשֻׁעָה בְּאָבִ** was mourn the destruction of the **בַּיִת הַמִּקְדָּשׁ**. Doing so might leave some so distraught that they might abandon hope that the **נָאולָה** will come. To avoid the possibility that some might experience **הוזיל, יאוש מִן חֲנוֹלָה** provided that time be set aside on **תְּשֻׁעָה בְּאָבִ** for the mourning to be tempered by words of comfort.

תְּשֻׁעָה בְּאָבִ **תְּפִילוֹת** plays a role in our **תְּפִילוֹת** not only on **תְּפִילוֹת** **נָאולָה** but in the every day as well. That is why we make statements that concern **תְּפִילוֹת** whose theme are not necessarily centered on **נָאולָה**. Here are some examples:

אור חדש על ציון הארץ – יוצר המאורות;
ובביאנו לשולם מארבע כנפות הארץ – אהבה רבה;
ותאסוף גליותינו לחצרות קדשך – מודים דרבנן;
מתי תמלוך בזכרון – קדושה שבת שחרית.

Summary: At the time of the **תְּשֻׁעָה בְּאָבִ** viewed **בָּבֶל** in **חַזְׂלָל**, **גָּמָרָא** like the other **תְּשֻׁעָה** **בְּאָבִ** in **חַזְׂלָל**, **גָּמָרָא** except that elements of **אֲבִילוֹת** were to be observed and the prohibitions of **יּוֹם כִּיפּוֹר** were in effect except for the **תְּשֻׁעָה** **בְּאָבִ** prohibitions. **אֶרְצֵי יִשְׂרָאֵל** in **חַזְׂלָל** added a requirement that a special known as **רְחִמָּה** be added to each rendition of **תְּפִילָה** **תְּשֻׁעָה** on **שְׁמֹונָה עֶשֶׂר** **תְּפִילָה** **בְּאָבִ**. During the period of the **תְּשֻׁעָה** **בְּאָבִ** **בָּבֶל** in **גָּאוֹנִים**, the **תְּפִילָה** **תְּשֻׁעָה** **בְּאָבִ** provided that **סְלִיחָה** were to be said and not **קִינּוֹת** but they did provide that the special known as **רְחִמָּה** be added to each rendition of the **תְּשֻׁעָה** **בְּאָבִ**. In **אֶרְצֵי יִשְׂרָאֵל**, during the period of the **תְּשֻׁעָה** **בְּאָבִ** on **שְׁמֹונָה עֶשֶׂר** **תְּפִילָה** **תְּשֻׁעָה** **בְּאָבִ**. **ברוך דין אמרת בעל קורא** by the **בעל קורא** saying **קריאת התורה** **בְּאָבִ**, **גָּאוֹנִים**, the practice began to open **תְּפִילָה** **תְּשֻׁעָה** **בְּאָבִ**. In doing so he was reminding the congregation that they should feel as if they just received the news that the **בַּיִת הַמִּקְדָּשׁ** had been destroyed and that they then obtained the status of

להבין את התפלה

סליחות. Because of that status, they were ineligible to recite **באדם שמתו מוטל לפניו**. In their place were recited, in which **וירדי קינות**, a positive commandment, was omitted. They closed their special **תשעה באב** of **תפילהות** by reciting **נחמה פיותם** of **נחמה פיותם** marked the transition from the status of **באדם שמתו מוטל לפניו** to the status of **ארץ ישראל** and the requirement that we experience two levels of **שבעה אבילות**. Ashkenazim adopted the practices of **תשעה באב** on **אבילות**. This resulted in not only reciting but also the practice of not donning **קינות** during **תפלה ותפליין** during **שחרית**. Ashkenazic Rabbinic leaders disagreed with that the transition between the two types of **אבילות** occurred during **תפלה מנהה**. They viewed as the transition point during **תשעה באב** then became the point at which words of **נחמה** were to be recited. To make it very clear that an additional prayer was being inserted primarily to serve as words of **חויל נחמה** in Ashkenaz changed the opening word of the special prayer to **נחים** in place of **רחם**.